

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

TOIMINTAKERTOMUS
1995

SETELI ry

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

TOIMINTAKERTOMUS 1995

SISÄLTÖ

1.	TOIMINTAPERIAATE JA TAUSTAT	1
2.	JÄSENET	2
3.	SOPIMUSTOIMINTA	3
4.	MUUTA TOIMINTAA	14
5.	TIEDOTUSTOIMINTA	15
6.	KESKUSJÄRJESTÖ	15
7.	LIITON HALLINTO	16
8.	LIITON TOIMISTO JA TOIMIHENKILÖT	17

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

TOIMINTAKERTOMUS 1995

1. TOIMINTAPERIAATE JA TAUSTAT

SETELIN tarkoituksena on toimia jäsentensä *yhteistoimintajärjestönä*, koota ja parantaa näiden toimintaedellytyksiä edunvalvonnassa, sekä muodostaa *kanava keskusjärjestötoimintaan*.

Setelin jäsenyhdistykset ovat toiminnassaan täysin itsenäisiä. Seteli ei tee vastoin jäsenyhdistystensä tahtoa mitään näitä velvoittavia päätöksiä.

Seteli tukee jäsentensä toimintaa kaikin keinoin; tarvittaessa avustaa neuvottelu- ja sopimustoiminnassa sekä järjestöllisissä toiminnaissa.

Setelin toimintaperiaatteena on sallia kaikkien jäsenyhdistystensä osallistuminen liiton, keskusjärjestön ja muuhun toimintaan jäsenmääristä riippumatta.

Setelin toimisto-organisaatio on säilytetty muihin vastaaviin järjestöihin nähden hyvin kevyenä ja jäsenmaksu tämän ansiosta hyvin alhaisena. Liiton normaalit järjestö- ja toimistopalvelut, päivittäiset keskusjärjestö- ja muut rutiinit ja yhteydet hoidetaan yhteistyössä Tietoliikennetekniset ry:n toimiston kanssa.

Vuosi 1995 oli liiton neljästoista toimintavuosi; Seteli on perustettu vuonna 1982. Liitto on *Sttk:n* jäsenyhdistys.

2. JÄSENET

Pienten järjestöjen yhteistyöliitto Pyy ry haki marraskuussa 1994 Sttk-j:n suoraa jäsenyyttä ja ilmoitti tästä johtuen eroavansa Setelin jäsenyydestä 15.2.1995 alkaen. Pyy:n hakemus suorasta jäsenyydestä kuitenkin hylättiin ja kehoitettiin järjestäytymään jonkun jäsenliiton kautta. Pyy oli toimintavuoden lopussa Sttk-j:n ”yhteistoimintajäsen”.

Setelin jäseneksi liittyi lokakuussa perustettu uusi järjestö, Suomen Erillisalojen Henkilöstön Yhteistyöjärjestö EHYT ry. EHYT:n tarkoituksena on muun muassa tarjota ay-kanava Erityisteknisten työttömyyskassaan ETYK:iin liittyneille ”villeille” jäsenille.

Edellisvuonna Setelin jäseneksi liittyneen Suomen Palomiesliitto SPAL:n jäseniksi liittyi toimintavuoden kuluessa edelleen lähinnä KTV:stä eronneita jäseniä. Vuoden lopussa Spal:ssa oli noin 80 % palo- ja pelastustoimen noin 3400:sta operatiivisesta henkilöstöstä.

Setelissä oli vuoden lopussa 10 jäsenyhdistystä ja noin 5000 jäsentä; noin 2800 kunnissa, 600 valtiolla ja 1500 muilla sektoreilla.

Jäsenyhdistykset vuoden lopussa liittymisjärjestyksessä:

Suomen Tietoliikennetekniset ry ST

Viestiliikennetekniset VLT ry

Ilmailun Tietoliikennevirkailijat ITLV ry

Suomen Kauppa-alusten tarkastajat ry SKAT

Tietoalan Ammattiliitto TIAL ry

Luotsiliitto ry LL

Suomen Optikoiden Ammattiliitto ry SOA

Poliisihallinnon Vartija- ja Toimihenkilöyhdistys PVTY ry

Suomen Palomiesliitto SPAL ry

Suomen Erillisalojen Henkilöstön Yhteistyöjärjestö EHYT ry

3 SOPIMUSTOIMINTA

3.1. Yleistä

Eri sektoreilla oli voimassa yleensä kaksivuotisten työ- ja virkaehtosopimusten jälkimmäinen vuosi; sopimusten päättyessä tammi-helmikuussa 1996. Vuoden 1995 palkankorotukset olivat sopimuksissa jätetty erikseen sovittaviksi; sisältäen sopimusten irtisanomislausekkeen. Tätä myös laajasti käytettiin.

Vuoden 1995 palkoista pyrittiin tuloksetta saamaan aikaan kattava ”yleinen linja.” Neuvotteluja vauhditettiin lukuisilla lakkouhkauksilla, ilman isompia tästä aiheesta johtuvia lakkoja. Eri sektorien sovitut palkankorotukset olivat 2-5 %:n tasossa, sopimuskausien vaihdellessa vuodesta kahteen.

Keväällä keskusjärjestöt käynnistivät kesken sopimuskauden vaatimukset tupo-sopimuksista, työnantajan jyrkästi vastustaessa. Sitkeiden neuvottelujen jälkeen solmittiin laaja tupo-sopimus syyskuun lopussa. Se on voimassa noin kaksi ja puoli vuotta, eli helmikuun -98 loppuun. Sillä korvattiin vanhat vuotta 1995 koskevat sopimukset. Tupon pohjalta solmittiin alakohtaisesti tähän asti kattavimmat sopimukset.

Tupon palkankorotukset ovat 1,8 % lokakuun -95 alusta lähtien, sekä 1,3% lokakuun -96 alussa. Valtion ”osuutena” pakettiin sisältyi työttömyysturvamenojen leikkauksia vuodesta 1997 lähtien yhteensä 800 miljoonaa markkaa. Työttömien koulutustukea lisättiin vastaavasti 300-500 miljoonaa markkaa. Valtio tulkitsi myöhemmin 800 miljoonan tarkoittavan vain valtion osuutta, jolloin kokonaisleikkaus työttömyysturvamenoista olisi noin 1,6 miljardia markkaa. Työnantaja-puoli vaati aina 4,7 miljardiin nousevia leikkauksia. Kuuma kiista jatkui vuoden 1996 puolelle työtaistelupuheineen.

3.2. Valtion sopimukset

3.2.1. Yleiset sopimukset

Tammikuun lopussa solmittiin valtiolle 31.12.1996 asti kestävä uusi sopimus. Vuoden 1996 palkat jäivät auki. Muuten palkankorotusten kustannusvaikutus oli noin 1,2 % sisältäen 1.10.1995 0,5 % järjestelyerän. Lisäksi asetettiin lukuisia työryhmiä. Liikelaitoksissa ja valtion yhtiöissä taso oli jonkun verran korkeampi. Syksyllä tammikuun sopimus korvattiin tupolla koko valtion osalta.

3.2.2. Tarkentavat virkaehtosopimukset

Tammikuun sopimukseen liittyen solmittiin virasto- ja laitoskohtaisia virkaehtosopimuksia järjestelyvaran käytöstä. Seteliläisten osuus oli suunnilleen potti-osuutta vastaava eri sektoreilla. Kukin yhdistys kävi neuvottelut omalta osaltaan; ST:n ja PVTY:n neuvottelut käytiin Setelin nimissä SM:n kanssa "keskustasolla" yhdessä, samoin ST:n ja VLT:n jäsenten osalta merenkulkuhallituksen kanssa.

Seteli ja Luotsiliitto ilmoittivat Luotsiliiton jäsenten satamaluotsaukseen suunniteltujen ja siitä johtuvien, avoinna olleiden palkkauskysymysten olevan tammikuun sopimuksen kynnyksysymyksiä. Seteli ja Luotsiliitto sopivat keskenään tietystä menettelystä, ellei asia muuten ratkea. Asia ratkesi sopimukseen otetuilla ehdoilla sekä Luotsiliiton ja merenkulkuhallituksen välisellä tarkentavalla sopimuksella. Syksyllä tupon yhteydessä asia kynnyksysymyksenä varmennettiin uusilla kirjauksilla ja sopimuksilla.

Merenkululaitoksen alusten virkaehtosopimuksia tarkistettiin tammikuun sopimusta ja tupoa vastaavaksi.

Sisäasiainministeriön kanssa käytiin yhdessä *PVTY:n* kanssa neuvottelut poliisivartijoiden luottamusmies- ja yt-sopimuksista. Ministeriön vedottua tekeillä olevaan kolmen poliisijärjestön yhdistettävien sopimusten malliin ja kieltäytyttyä tekemästä enää erillisiä uusia sopimuksia, sovittiin *ST:n* poliisihallinnon sopimukset siirrettäviksi *Setelin* nimiin ehdolla, että poliisivartijoille tulee lisäksi omat luottamusmiehensä ja muut edustukset. Sopimus solmittiin elokuussa ja poliisivartijoille valittiin omat luottamusmiehet; *ST:n* luottamusmiesten säilyessä ennallaan. *YT-sopimuksista* sovittiin sovittavaksi myöhemmin.

3.2.3. *Setelin työehtosopimus*

Setelin työehtopimusta noudatetaan merenkululaitoksen palveluksessa oleviin *Setelin* työsuhteisiin jäseniin. *Setelin* tes:n soveltamisesta perustettavien VTS-keskusten hoitajiin käytiin alustavia keskusteluja mkh:n ja luotsiliiton kanssa.

Työehtosopimuksen soveltamisalalla olevien asentajien ja ylläsen-tajien nimikkeet sovittiin muutettavaksi *huoltoteknikko*-nimikkeeksi tietyin edellytyksin. Asiaa oli selvitelty *Setelin* ja mkh:n välinen työryhmä.

Setelin työehtosopimus sanottiin valtion muiden sopimusten tapaan irti 30.12.1994. Sopimukseen tehtiin valtion tammikuun sopimuksen mukaiset muutokset helmikuussa 1995, ja tupo-muutokset lokakuussa. *Turku Radion* henkilöstön tes-kysymyksistä neuvoteltiin mkh/ Saaristomeren merenkulkupiirin kanssa. Sovittiin keskuksen edelleen jatkuvasta käynnistysvaiheesta ja tehtävä-kuvien tarkentumisista johtuen palattavaksi asiaan myöhemmin. *Setelin* tes:n sopimuskausi päättyi helmikuun 1998 lopussa.

4. Kunta-sektori

4.1. Yleistä

Kuntasektori oli seteliläisessä sopimustoiminnassa ensimmäistä kertaa mukana, *Palomiesliiton* liittyttyä edellisvuonna Setelin jäseneksi. Seteli ja Palomiesliitto sopivat joulukuussa -94, että Seteli alusta pitäen antaa *neuvottelutukensa* Spal:lle, puheenjohtajan sitoutuessa osallistumaan Spal:n neuvottelukunnassa sopimusneuvotteluihin. Kuntasektorin sopimustoiminta oli Setelin sopimustoiminnassa erittäin keskeisesti esillä.

Yleiseen sopimustilanteeseen liittyen myös kuntien sopimukset oli irtisanottu. Sopimukset päättyivät yleensä lokakuun -94 lopussa. Pääjärjestöjen neuvottelut uusista sopimuksista polkivat paikallaan. KTV antoi tammikuussa lakkovaroituksen. Työnseisaus vältettiin valtakunnansovittelijan sovintoehdotuksella.

Valtakunnansovittelija teki muille pääsopijajärjestöille KTV:n sovintoehdotuksen tasoisen "*ratkaisuehdotuksen*". Menettely oli aiemmin kokematon sovittelijan väliintulo parttien välisiin neuvotteluihin, ilman lakkouhkia. Terveystieteiden alan järjestöt eivät *Reinin* esitystä hyväksyneet, mikä johti noin kuukauden mittaiseen laajaan laksoon.

Teknisen alan "*ratkaisuehdotukseen*" ja sen seurauksena solmittuun teknisten sopimukseen sisällytettiin KTV:n lakkouhkauksin vaatima palo- ja pelastustoimi uutena alana, palomiesten samanaikaisesti erotessa KTVstä ja liittyessä Spal:iin. Tämä johti palomiesten sopimustoiminnan kannalta hankalaan tilanteeseen, myös valtakunnansovittelijan kytkeydyttyä teknisten sopimukseen. Tätä seurasi palomiesliiton 10 viikon pitunen lakko. Kuntasektorin sopimuskierron oli kaikkiaan poikkeuksellisen sekava.

5. Palomiesliiton sopimuskysymykset (kunta-sektori)

5.1. Sopimusesitykset

Seteli ja Palomiesliitto asettivat syksyllä -94 tavoitteekseen operatiivista palohenkilöstöä koskevan virka- ja työehtosopimuksen solmimisen kuntatyönantajan kanssa. Sovittiin, että järjestöpuolen sopijaosapuoleksi esitetään *Suomen Palomiesliitto*a, jotta kysymys omasta asiasta olisi palomieskunnalle mahdollisimman selvä. Seteli kuitenkin sitoutui osallistumaan sopimustoimintaan ja antamaan SPAL:lle neuvottelutukensa ja tilanteen mukaan myös muun tukensa. *SPAL ja Seteli* muodostivat tätä varten viisijäsenisen kiinteän neuvottelukunnan.

Marraskuussa jätettiin *Kuntien työmarkkinalaitokselle (KT)* SPAL:n nimissä sopimusesitys operatiivisen henkilöstön palkoista, työajoista ja luottamusmiehistä. Lähtöpalkkoihin esitettiin jälkeenjääneisyyden korjaamiseksi huomattavaa kuoppakorotusta. Tärkeimpänä kuitenkin pidettiin, aiemmista kokemuksista johtuen, palomieskunnan edunvalvonnan hoitamista itsenäisesti.

Kunnallinen työmarkkinalaitos kieltäytyi yhtä tapaamista lukuunottamatta neuvottelemasta ja tekemästä virkaehtosopimusta Palomiesliiton kanssa. KT vetosi ns. pääsopimukseen, joka olisi KT:n mukaan esteenä. KT kehoitti "yhteistyöhön" jonkin pääsopijajärjestön kanssa; eli palaamista käytännössä sinne mistä on tultukin. Sopimusesitysten sisältöön ei KT esittänyt tarkemmin kantaansa.

KT:n väite pääsopimuksesta torjuttiin, koska vastaavasta tapauksesta on *Radiosähköttäjäliitolla ennakkopäätös* jo vuodelta 1981. Samoin torjuttiin KT:n puuttuminen järjestöjen yhdistymisvapauteen ja keskinäisiin suhteisiinsa; koska asia ei vähääkään kuulu työnantajalle. Neuvottelut päättyivät tuloksettomina tammikuun 2. päivänä.

5.2. Välitystoimet

Sopimusneuvottelujen kariuduttua KT:n kanssa *Seteli ja Spal* pyysivät KT:lle tehdyn esityksen pohjalta valtakunnansovittelijan *välitystoimia* uhkaavan avoimen työriidan välttämiseksi.

Valtakunnansovittelijalle painotettiin erityisesti, ettei Palomiesliitto tule hyväksymään operatiivisen henkilöstön siirtämistä pois yleisen sopimuksen piiristä ja liittämistä tekeillä olevaan ns. teknisten sopimukseen, koska ainakin 80% tehtävistä liittyy yleisen sopimuksen terveydenhuoltoalaan, eikä tekniseen alaan. Lisäksi *Spal:n jäsenillä* on ja koko ajan lisääntyy *alan edustavuus*; teknisessä sopimuksessa ei kohta ole keihin sitä soveltaisi.

Sovittelija vaati Palomiesliittoa hyväksymään *Spal:n* jäsenten liittämisen tekeillä olevaan *teknisten sopimukseen*, ja liittoa järjestäytymään sttk-laisen pääsopijajärjestön ”piiriin”. Palomiesliitto torjui esitykset jyrkästi

5.3. Työtaistelu ja sovittelu

Välitystoimien epäonnistuttua jäi jäljelle työnseisausvaroituksen jättäminen tai perääntyminen tyhjin käsin. Harkinnan jälkeen päädyttiin antamaan *lakkovaroitus* edelleen *Spal:n nimissä*. Varoitus laajennettaisiin Setelin nimiin, jos se olisi tarkoituksenmukaista ja työrauhat huomioiden mahdollista.

SPAL:n *lakkovaroitus* jätettiin sovittelijalle ja KT:lle 16.1. koskien alkuvaiheessa *pääkaupunkiseutua*. Määräpäivä oli 30.1. klo 12. KT vei asian *virkariitalautakuntaan* ns. yhteiskuntavaarallisena työtaisteluna. Määräpäivä siirtyi kaksi viikkoa; 13.2. asti. Virkariitalautakunta kehotti SPALa luopumaan lakosta. Uhka pidettiin voimassa.

Neuvottelukunnan toiminta keskitettiin nyt kokonaan Setelin toimistoon ja Spal:n toimisto varattiin lakkopäivystystä ja siihen liittyvää toimintaa varten. Neuvottelukunta kokoontui noin *sata kertaa*.

Ensimmäisessä sovittelussa valtakunnansovittelija ilmoitti *poikkeuslain* palomieslakon kieltämiseksi olevan valmiina, ellei lakosta luovuta. Var-sinaista sovittelua Spal:n esitysten ja KT:n ”tarjousten” pohjalta ei käyty. *Reimi* kertasi jo välitystoimissa esittämänsä työnantajan näkemystä omana ehdotuksenaan. Spal torjui esitykset.

Työministeriö siirsi lakkoa sovittelijan esityksestä vielä viikolla eli 20.2. asti. Valtakunnansovittelijan 20.2. antaman *ensimmäisen sovintoesityksen KT hyväksyi ja Spal hylkäsi*. Esitys oli täysin työnantajan kannan mukainen. *Lakko* pääkaupunkiseudulla (*Helsinki, Espoo, Vantaa*) alkoi siten 20.2. klo 12.00

Sovittelussa ei tapahtunut muutosta. Spal:n painostaminen eri tahoilta jatkui ja kiihtyi. Tästä johtuen Seteli ja Spal jättivät Helsingin rikospoliisille 28.2. *tutkimuspyynnön* KT:n ja eräiden muidenkin tahojen mahdollisesta yhdistymisvapauden vastaisesta toiminnasta. Pyyntö rauhoitti tilanteen sovittelussa ja muutenkin.

Sovittelun polkiessa paikallaan Palomiesliitto *laajensi* 5.3. lakon koskemaan *Kirkkonummen, Keravan, Järvenpään, Tuusulan, Porvoon, Rovaniemen, Rovaniemen maalaiskunnan ja Tornion palo- ja pelastuslaitoksia* ja edelleen 24.3. koskemaan *kaikkia Suomen palokuntia*, joissa Spal:la oli jäseniä. Nämä laajennukset myös toteutuivat. - KT vei niitä *työtuomioistuimeen*, jossa osa katsottiin työrauhavelvoitteen rikkomiseksi ja tuomittiin *sakkoja*. Laajennuksia loppuvaiheessa osittain purettiin.

Reinin 9.4. tekemän toisen sovintoesityksen Spal hylkäsi sen takia, että siinä oli edelleen kytkentä teknisten sopimukseen. KT sen hyväksyi. Välillä Reini teki useampia ”epävirallisia” sovintoesityksiä erilaisilla jatkoehdoilla. Näissä ei kuitenkaan ollut riittävästi aineksia sovinnolle. *Piirisovittelijan* avustuksella Reinin loman aikana kerrattiin vanhoja esityksiä, eikä ratkaisua syntynyt.

5.4. Sovinto

Kolmannessa sovintoesityksessä 25.4. kytkentä tekniseen sopimukseen oli poistettu ja esitystä muutettu muun muassa siten, että teknisten palkkausmääräysten sijaan käyttöön otettaisiin palo- ja pelastustointa koskevat palkkausmääräykset 1.12.1995 lukien. Siihen asti noudatettaisiin yleisiä palkkamääräyksiä. Ehdotuksessa oli palomiesten oma luottamusmiesjärjestelmä ja työaikamääräyksiä. Palkankorotukset kaikkiaan merkitsivät lähtötilanteeseen nähden noin 600-1000 markan nousua. Neuvotteluoikeus-kiista ratkaistiin siten, että Spal:n jäsenten edunvalvonta Setelin jäsenyhdistyksenä selvitetään 30.9.1995 mennessä toimikunnassa. Sen jäädessä erimieliseksi asian ratkaistaan välimiesmenettelyssä, jossa on Setelin ja KT:n kummankin nimeämä yksi edustaja ja näiden valitsema puolueeton puheenjohtaja.

KT ja Spal hyväksyivät ehdotuksen 26.4. KT:n ja Spal:n välille syntyi näin sovintoesityksen ja lakonlopettamissopimuksen sisältöinen itsenäinen virkaehtosopimus. -Lakonlopettamissopimuksen ehtoja jouduttiin tosin vielä hieromaan yli 8 tuntia. Tämä johtui Helsingin pelastuskomentajan menettelystä. Sovittelukokouksia oli yhteensä 29 kpl.

Maan ensimmäinen laaja palomieslakko päättyi 27.4.1995 klo 8.00 kestätyään ilman poikkeuslakeja 10 viikkoa. Operatiivinen palohenkilöstö yhdistyi lakon aikana ja sen seurauksena uudeksi ammattijärjestöksi.

5.5. Työtuomioistuimen ves:n vahvistus ja lisäkanteita

Kuntien työmarkkinalaitos ryhtyi vesittämään Spal:n virkaehtosopimusta kunnille lähettämillään ohjekirjeillä. Palomiesliitto haastoi KT:n työtuomioistuimeen. Antamassaan tuomiossa 21.9.1995:

"Työtuomioistuin vahvistaa, että Kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja Suomen Palomiesliitto SPAL:n välille on 26.4.1995 syntynyt valtakunnansovittelijan 25.4.1995 antaman sovintoehdotuksen mukainen, kunnallisen virkaehtosopimuslain tarkoittama virkaehtosopimus."

Vielä tämänkin jälkeen KT kieltäytyi tunnustamasta virkaehtosopimusta kaikilta osilta. Tästä johtuen Spal haastoi marraskuussa -95 KT:n toistamiseen sopimusrikkomuksesta työtuomioistuimeen. Käsittely jatkui seuraavalle vuodelle. Lisäksi Spal:la oli lukuisia muita kanteita KT:a vastaan erilaisista sopimusrikkomuksista.

5.6. SPAL:n ves ja tupo

Syksyn *tupo*-neuvottelujen yhteydessä Seteli vaati, että Spal:n virkaehtosopimukseen on tehtävä tupon mukaiset *tarkistukset*. Spal:n ves oli samoihin aikoihin vahvistettu työtuomioistuimessa. KT toteutti tupon ehdot Spal:n jäsenten osalta yksipuolisin päätöksin, eikä muutoin reagoinut vaatimukseen. - Seteli/Spal harkitsevat *ennakkopäätöksen* hakemista tuomioistuimelta tupon sitovuudesta sopimusehtona. Sttk:n kannan mukaan Spal:n itsenäinen ves olisi pitänyt uudistaa tupo-ehdoin kuten muutkin ves:t.

5.7. *Palomiestoimikunta*

Spal:n jäsenten edunvalvontaa Setelin jäsenyhdistyksenä asetettiin sovintoehdotuksen (lue: ves) mukaisesti selvittämään *toimikunta*. Siinä olivat KT:n ja Spal:n edustajien lisäksi mukana myös pääsopijajärjestöt. *Spal:n* edustajana oli Setelin puheenjohtaja *Heikki Santala*.

Toimikunta päätti työnsä 2.10.1995 täysin erimielisenä. *KT:n* edustajat laativat oman raporttinsa ja *Heikki Santala* omansa. Pääsopijajärjestöt yhtyivät *KT:n* esitykseen.

KT:n esitys merkitsee Spal:n itsenäisen *ves:n mitätöimistä* ja palaamista lähtötilanteeseen. *Santala* esittää Spal:n *ves:n uudistamista* samalla tavalla kuin muutkin kunta-alan virkaehtosopimukset. *Muut* palvelussuhteen ehdot tulisi saattaa voimaan normaalein *virkaehtosopimusvaikutuksin* pääsopimuksen säännösten turvin tai muuten.

5.8. *Välimiesmenettely*

Toimikunnan jäätyä erimieliseksi asia ratkaistaan (ves:n mukaisesti) *välimiesmenettelyssä*. Siinä on *Setelin ja KT:n* edustus ja puolueeton puheenjohtaja.

KT käynnisti välimiesmenettelyn 15.10.1995 nimeämällä edustajakseen neuvottelupäällikkö *Heikki Saipion* *KT:sta*. *Seteli* nimesi edustajakseen 15.11.1995 *Heikki Santalan*.

Koska Spal:la oli kiistaa koskevia kanteita vireillä Työtuomioistuimessa, eivät välimiehet tästä johtuen kokoontuneet toimintavuoden aikana valitsemaan puheenjohtajaa tai muutenkaan.

5.9. *Kantelu Oikeusasiamiehelle*

Selvitettyään *perusoikeuksien* mahdollista *loukkaamista* palomiesten sopimusoikeuskiistan yhteydessä päätti Seteli jättää yhdessä Spal:n kanssa asiasta *kantelun* Eduskunnan oikeusasiamiehelle. Asian hoitamisesta huolehtii Seteli. Kantelu jätettiin 4.12.1995.

Kantelussa halutaan selvitettäväksi onko KT:n ja muiden tahojen menettely palomiesten *sopimusoikeuskysymyksessä* Suomen perusoikeuksien, muiden lakien sekä kansainvälisten ihmisoikeussopimusten ja Suomea velvoittavien muiden sopimusten mukaista. Seteli toimittaa oikeusasiamiehelle asiasta lisämateriaalia; esimerkiksi välimiesten ratkaisun. Tästä johtuen oikeusasiamiehen mahdollinen kannanotto on odotettavissa aikaisintaan vuoden 1996 lopulla.

5.10. *Tiedottaminen*

Palomieslakon neuvottelutoiminnan ja muu siihen liittyvä tiedottaminen jäsenistölle ja tiedotusvälineille hoidettiin keskitetysti Setelin toimistosta.

Tiedottaminen suunnattiin alusta lähtien koko palohenkilöstölle kautta maan. Tiedottaminen hoidettiin lähes yksinomaan faxilla. Lakon aikana ja sen johdosta lähetettiin kaikkiaan noin 5000 *faxia*, press ml.

Tiedotusvälineille järjestettiin lukuisia tiedotustilaisuuksia ja pidettiin muuten yhteyksiä. Tiedotteet lähetettiin koko ajan myös *paikallisille* tiedotusvälineille ympäri maata. Palomieslakko oli runsaasti julkisuudessa; ei aina niinkään myönteisesti.

6. Muut sopimusalat

Yksityisellä sektorilla "tammikuun sopimukset" vaihtelivat sekä ajallisesti että tasollisesti. Seteliläisistä *SOA* solmi jo marraskuussa 1994 "tammikuun sopimuksen", palkkoja korotettiin vuoden alusta 3,3%. Yksityissektori liittyi syksyllä tupoon lähes kauttaaltaan.

4. MUUTA TOIMINTAA

Valtion virastoissa ja laitoksissa jatkui laajasti uusien palkkausjärjestelmien kehittäminen. Setelin jäsenten alueella loppuvaiheeseen edettiin *poliisihallinnossa* (ST ja PVTY). Kokeilukäyttöön järjestelmä on tarkoitus ottaa vuoden 1996 aikana Kuopion läänissä. *Merenkulkulaitoksessa* selvitys virallisesti koskee tässä vaiheessa virastovirkamiehiä. Uusien palkkausjärjestelmien käyttöönotosta sovitaan aikanaan tarkentavilla virkaehtosopimuksilla.

Liitto asetti kesällä *palomiesten eläkeiän* alentamisen osaltaan tupon ehdoksi. Seteli teki elokuussa yhdessä Palomiesliiton kanssa *sisäasiainministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle* esityksen palomiesten eläkeiän palauttamiseksi takaisin 55 vuoteen. Liitto oli yhteydessä myös *työministeriin* sekä eduskunnan *sosiaalivaliokuntaan*. Valiokunnan puheenjohtajalle jätettiin asiasta esitys. Asia eteni mutta ennen ratkaisua jäätii odottamaan meneillään olevan palomiesten *kuntotutkimuksen* tuloksia.

Liitto teki joulukuussa *sisäasiainministeriölle* esityksen Palomiesliiton edustuksen ja esitysten huomioimiseksi *häätäkeskuskokeilussa*. Neljästä kokeilukeskuksesta ei löytynyt (muista kyllä) Spal:n jäseniä, joten esitys raukesi. Kokeilu laajennee myöhemmin muihinkin keskuksiin.

Merenkululaitoksen liikelaitostamista suunnitteleva virkamiestyöryhmä sai esityksensä valmiiksi. Sen mukaan laitos muutettaisiin suurimmalta osin liikelaitokseksi. Pieni osa hoitaisi viranomaistehtäviä. Työntekijöitten kanta on hyvin varauksellinen tai kielteinen. Selvittelyt jatkuvat vuonna 1996.

Setelin edustajat osallistuivat lukuisissa hallinnoissa, neuvottelukunnissa, työryhmissä ja muussa yhteydessä liiton jäsenistöä koskevien erilaisten asioiden käsittelyyn.

5. TIEDOTUSTOIMINTA

Jäsenistölle postitettiin laajennettuna luottamusmiesjakelu *Sttk-lehti* ja *Sttk-j:n Näkökulma-* tiedote sekä *Sttk-tiedote*. Lisäksi jaettiin *Sttk:n* ja omia faxi-tiedotteita. Palomieslakosta johtuva tiedottaminen oli erittäin runsasta ja laajaa.

Julkisiin tiedotusvälineisiin pidettiin yhteyksiä ja toimitettiin tiedotteita ja erilaisia esitteitä. Liitto oli hyvin esillä tiedotusvälineissä eri aiheista.

6. KESKUSJÄRJESTÖ

6.1. *STTK ja STTK-J*

Liitto osallistui aktiivisesti keskusjärjestön erilaiseen toimintaan hallituksessa, valtuustossa, neuvottelukunnissa, työryhmissä ja muussa yhteydessä.

Toiminta oli keskusjärjestössä toimintavuonna hyvin vilkasta eri kysymyksissä. Lähes jatkuvasti olivat pitkin vuotta edunvalvontakysymyksistä esillä tupo- ja muut sopimusasiat, erilaiset työlainsäädäntökysymykset, työttömyys- ja työllisyysasiat sekä laajat EU-direktiivien aiheuttamat säädös- ja muut kysymykset. Sttk-j:n puitteissa muun muassa tutustuttiin Brysselissä julkisen lohkon Euroopan tilanteeseen, jne.

STTK:n *aluetoiminnan* kautta liiton edustajat osallistuivat pääjärjestön toimintaa kautta maan. STTK-J:n uuteen aluetoimintaan ei kuitenkaan nimetty edustajia.

Seteli yhdessä yhdistystensä kanssa torjui jyrkästi *Teknisten liiton työttömyyskassa-verukkeella Sttk:ssa* käynnistämät ja Konepäälystöliiton tukemat ja pitkään ylläpitämät *Setelin* laittomat *erottamisvaatimukset*. *Sttk:n hallitus totesi* lopulta Seteliin kohdistuneet *painostustoimet perusteettomiksi*.

7. LIITON HALLINTO

7.1. Edustajakokoukset

Sääntömääräinen *kevätkokous* pidettiin 31.5. Helsingissä STTK:n edustaja *Matti Koivisto* selvitteli tulevia tupo-näkymiä. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen käsittelyn lisäksi valittiin liitolle uusi kaksivuotinen hallitus.

Sääntömääräisessä syyskokouksessa 30.11. Helsingissä keskusjärjestön tervehdyksen esitti *Tapio Wallin* ja käsitteli ajankohtaisia sopimus-kysymyksiä. Sääntömääräisinä asioina käsiteltiin talousarvio ja toimintasuunnitelma seuraavalle vuodelle ja julkaistiin tiedote kantelusta oikeusasiamiehelle palomiesten sopimuskiistasta.

7.2. Liiton hallitus

Puheenjoht. *Heikki Santala*

I varapj. *Markku Väänänen (SOA)*

II ” *Juha Tulimaa (LL)*

III ” *Kari Niemelä (SPAL)*

Harry Blomqvist (ST) *Lassi Laine (ST), vj.*

Paavo Kuukka (LL) *Max Gustafsson*

Tuula Bordi (ITLV) *Ulla Utriainen*

Soile Saarikoski (SOA) *Heidi Koskela*

Tapani Stenholm (VLT) *Tapani Sorsa*

Jouko Isohanni (SKAT) *Raimo Kärnä*

Lasse Helin (PVTY) *Jari Rampa*

Seppo Puhakka (TIAL) *Heikki Riippa*

Lasse Nurminen (SPAL) *Matti Kaarna*

Ari Laatikainen

7.3. Tilintarkastajat

Varsinaiset tilintarkastajat *Heikki Kemppi ja Bo Långholm*

varatilintarkastajat *Irmeli Pöyry ja Veijo Rosti.*

8. LIITON TOIMISTO JA TOIMIHENKILÖT

Liiton toimisto sijaitsee Suomen Tietoliikenneteknisten toimiston yhteydessä osoitteessa Perämiehenkatu 7 A 1, 00150 Helsinki. Toimisto- ja järjestöpalveluista huolehtivat toiminnanjohtaja *Heikki Santala* ja järjestösihteeri *Bertel Österlund*.

Helsingissä 28. toukokuuta 1996

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI RY

Heikki Santala

puheenjohtaja